

Dosarul nr. 2ra-572/22
2-19127000-01-2ra-19042022

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul central – V. Schibin
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – I. Grosu, A. Ciobanu, A. Garbuz

ÎNCHEIERE

01 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de Otto von Wolff, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Otto von Wolff împotriva societății cu răspundere limitată „Construct Mansarda”, intervenient accesoriu Petru Vișnevschi, cu privire la constatarea încălcării drepturilor consumatorului, încasarea penalității contractuale, penalității în baza Legii privind protecția drepturilor consumatorului, a dobânzii legale de întârziere, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 11 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins apelul declarat de Otto von Wolff și s-a menținut hotărârea din 15 februarie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul central, prin care s-a admis parțial acțiunea depusă de Otto von Wolff,

constată:

La 01 august 2019, Otto von Wolff, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn, a depus cerere de chemare în judecată, concretizată prin cererile din 14 ianuarie 2020 și 03 februarie 2020, împotriva societății cu răspundere limitată „Construct Mansarda” (în continuare SRL „Construct Mansarda”) cu privire la constatarea încălcării drepturilor consumatorului, încasarea penalității și a dobânzii de întârziere, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată (vol. I, f.d. 2-6, 60-65, 73-75).

În motivarea acțiunii a invocat că, la 29 mai 2014, între Otto von Wolff, în calitate de investitor și SRL „Construct Mansarda”, în calitate de executant, a fost încheiat contractul nr. 20-T privind investirea capitalului privat în reconstrucția blocului locativ și construcția apartamentului de tip mansardă pe str. XXX.

Conform capitolului I al contractului, Otto von Wolff s-a obligat să finanțeze construcția apartamentului nr. xxx de tip mansardă, situat în clădirea blocului locativ reconstruit pe str. XXX, din cont propriu, iar SRL „Construct Mansarda”,

în calitate de executor, s-a obligat să efectueze construcția din contul acestor mijloace și să dea în exploatare bunul imobil, după care să-l transmită în proprietatea investitorului în baza actului de primire-predare, pentru înregistrarea dreptului de proprietate.

Potrivit pct. 2.1 și pct. 2.2 ale contractului, costul apartamentului era stabilit în mărime de 17 910 de euro, care urma să fie achitată în două tranșe, 90% la momentul încheierii contractului, iar suma finală urma să fie achitată la momentul semnării actului de predare-primire. Totodată, conform pct. 1.4-1.5 ale contractului, durata executării lucrărilor de construcției a obiectului imobiliar este anul 2014, iar darea în exploatare a imobilului urma să fie efectuată pe parcursul semestrului întâi a anului 2015, adică până la 01 iulie 2015.

În baza clauzelor contractului nr. 20-T din 29 mai 2014, SRL „Construct Mansarda” era obligată să utilizeze mijloacele financiare primite de la investitor potrivit scopului propus, și anume construirea obiectivului imobiliar, să efectueze lucrările etapelor 1, 2, 3 în conformitate cu actele de proiect și deviz, precum și să informeze investitorul în cazul modificării termenului de dare în exploatare a obiectului imobiliar.

Reclamantul a menționat că, la 29 mai 2014, a achitat prima tranșă conform contractului nr. 20-T în sumă de 16 000 de euro, iar la 13 octombrie 2016 restul sumei, în total fiind achitată suma de 19 665 de euro.

În opinia lui Otto von Wolff, executorul SRL „Construct Mansarda” nu a respectat obligațiunea de informare și de predare a obiectivului imobiliar în termenul stabilit în contract, or, lucrările în baza acestuia urmau a fi efectuate în patru etape, ultima dintre care fiind darea în exploatare a obiectului în primul semestru a anului 2015. Însă, actul de predare-primire a fost semnat la 13 octombrie 2016, adică cu depășirea termenului de dare în exploatare a obiectivului imobiliar cu 15 luni și 13 zile

Prin neexecutarea corespunzătoare a contractului nr. 20-T din 09 mai 2014 de către SRL „Construct Mansarda”, exprimată prin încălcarea normelor și etapelor lucrărilor în baza contractului, neinformarea nejustificată a investitorului despre încălcarea termenului de dare în exploatare, cât și prin tergiversarea neîntemeiată a predării obiectivului imobiliar investitorului Otto von Wolff, executantul i-a încălcat dreptul de proprietate al acestuia, cauzându-i neîntemeiat un prejudiciu material și moral.

Astfel, reclamantul a considerat că pentru neexecutarea în termen a obligațiilor asumate conform contractului, SRL „Construct Mansarda” urmează să-i achite o penalitate, care va fi calculată începând cu 01 iulie 2015 până la data de 13 octombrie 2016 în mărime de 355 de euro și o dobândă de întârziere pentru aceiași perioadă în mărime de 5162,25 de euro, precum și o penalitate în sumă de 185 244,30 de euro în baza Legii privind protecția drepturilor consumatorului.

Cu titlu subsecvent, reclamantul a remarcat că, prin tergiversarea predării obiectivului imobiliar și neluarea cu rea-credință de către SRL „Construct Mansarda” a tuturor măsurilor necesare privind executarea corespunzătoare a obligațiilor contractuale asumate, prin aplicarea neîntemeiată a sechestrului asupra obiectivului imobiliar, i-a fost cauzat și un prejudiciu moral, manifestat prin provocarea stării de disconfort, griji, insomnie și stres din cauza întârzierii

predării dreptului de proprietate asupra imobilului în care acesta a investit mijloace financiare considerabile.

Reclamantul și-a întemeiat acțiunea în baza prevederilor art. 8 alin. (1), art. 513 alin. (1), art. 624 alin. (1), art. 619 alin. (1) și (2) din Codul civil (în redacția în vigoare până la 01 martie 2019), precum și în baza Legii privind protecția drepturilor consumatorului nr.105/2003.

Reclamantul Otto von Wolff a solicitat prin cererea de chemare în judecată concretizată recunoașterea faptului încălcării de către SRL „Construct Mansarda” a drepturilor consumatorului Otto von Wolff prin neexecutarea corespunzătoare a obligațiilor asumate prin contractul nr. 20-T din 29 mai 2014 privind investirea capitalului privat în reconstrucția blocului locativ și construcția apartamentului de tip mansardă pe str. XXX; încasarea din contul SRL „Construct Mansarda” în beneficiul său a sumei de 355 de euro cu titlu de penalitate contractuală, a sumei de 185 244,30 de euro cu titlu de penalitate conform Legii privind protecția drepturilor consumatorului, a sumei de 5 162,25 de euro cu titlu de dobândă legală de întârziere și a sumei de 1 000 000 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea protocolară din 10 august 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul central, s-a atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Petru Vișnevschi.

Prin hotărârea din 15 februarie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul central, corectată prin încheierea din 12 martie 2021, s-a admis parțial acțiunea depusă de Otto von Wolff.

S-a recunoscut încălcarea de către SRL „Construct Mansarda” a drepturilor reclamantului Otto von Wolf, manifestată prin neexecutarea corespunzătoare a obligațiilor asumate conform contractului nr. 20-T privind investirea capitalului privat în reconstrucția blocului locativ și construcția apartamentului de tip mansardă pe str. xxx încheiat la 29 mai 2014 în latura care privește respectarea termenului de dare în exploatare și transmiterea bunului.

S-a încasat de la SRL „Construct Mansarda” în beneficiul lui Otto von Wolf suma de 355 de euro în lei moldovenești conform cursului de schimb stabilit de Banca Națională a Moldovei în data executării, cu titlu de penalitate contractuală.

În rest, acțiunea s-a respins, ca neîntemeiată.

S-a dispus a nu supune executării hotărârea în partea încasării penalității contractuale în sumă de 355 de euro, din motiv că a fost executată benevol după înaintarea acțiunii în judecată.

S-a încasat de la SRL „Construct Mansarda” în beneficiul bugetului de stat al Republicii Moldova suma de 59,85 de lei cu titlu de cheltuieli aferente judecării cauzei suportate de instanța judecătorească.

S-a încasat de la Otto von Wolf în beneficiul bugetului de stat al Republicii Moldova suma de 3 377,24 de lei cu titlu de taxă de stat restantă (vol. I, f.d. 137, 143, 151-162).

La 12 martie 2021, în interiorul termenului prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă, Otto von Wolff, reprezentată de avocatul Valentin Caisîn, a depus prin poștă electronică cererea de apel împotriva hotărârii din 15 februarie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul central (vol. I, f.d. 144, 145-146).

Prin decizia din 11 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul declarat de Otto von Wolff, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn și s-a

menținut hotărârea din 15 februarie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul central (vol. I, f.d. 6, 7-12 recto-verso).

În consolidarea soluțiilor, instanțele inferioare au reținut că, potrivit contractului nr. 20-T din 29 mai 2014, termenul de dare în exploatare a obiectului imobiliar contractat a expirat la 30 iunie 2015, iar din următoarea zi – 01 iulie 2015 debitorul obligației de a preda bunul în exploatare SRL „Construct Mansarda” a intrat în întârziere.

Din copia primei pagini a procesului-verbal de recepție finală nr. 381 din 09 august 2016 a mansardei la blocul locativ nr. xxx din str. xxx, instanțele inferioare au constatat că acesta a fost înregistrat în Registrul bunurilor imobile la 28 septembrie 2016. Totodată, SRL „Construct Mansarda” nu a argumentat justificarea întârzierii executării obligației de dare în exploatare a obiectului imobiliar.

Astfel, instanțele inferioare au ajuns la concluzia că SRL „Construct Mansarda” nu și-a executat obligația de a informa investitorul Otto von Wolff despre schimbarea termenului de dare în exploatare a obiectului imobiliar, fapt prin care a încălcat drepturile acestuia.

Cu titlu subsecvent, instanțele inferioare au reținut clauzele contractuale prevăzute la pct. 7.4, potrivit cărora în caz de depășire a termenului de dare în exploatare a obiectului, dacă depășirea dată este nemotivată sau necesară pentru a se conforma normelor de securitate și cerințelor tehnice, se va calcula penalitatea pentru fiecare decadă depășită în cuantum de 0,01% din suma mijloacelor financiare deja achitate pentru fiecare decadă depășită în cuantum de 5% din suma introdusă de investitor.

Așa, s-a ajuns la concluzia că, în baza pct. 7.4 al contractului, SRL „Construct Mansarda” trebuie să-i achite lui Otto von Wolff o penalitate contractuală în sumă totală 354,6 de euro. Ba mai mult ca atât, la 04 martie 2020, după depunerea acțiunii în judecată, administratorul SRL „Construct Mansarda”, Petru Vișnevschi, a transferat lui Otto von Wolff suma de 6 956,22 de lei, care conform explicațiilor scrise anexate, a constituit plata pentru penalitatea contractuală pretinsă în acțiune.

Succesiv, instanțele inferioare au considerat neîntemeiată pretenția cu privire la încasarea penalității prevăzută la art. 32 alin. (2) din Legea cu privire la protecția consumatorilor, or, reieșind din conținutul normei indicate, penalitatea de 2% din prețul serviciului (lucrării) poate fi încasată de la prestator (executant) doar în cazul încălcării termenului de prestare a serviciului (executare a lucrării) stipulat în contractul de prestare a serviciului (executare a lucrării).

La caz, din contractul nr. 20-T din 29 mai 2014 rezultă cert că executorul și-a asumat obligația de a construi pe riscul său din contul investițiilor beneficiarilor și să predea în proprietate bunul imobil executat, iar beneficiarul s-a obligat să achite pentru construcția imobilului și să-l primească în proprietate.

Astfel, s-a conchis că, reieșind din natura contractului cu privire la investițiile capitalului în construcția imobilului nu cade sub incidența prevederilor art. 21 și art. 32 din Legea privind protecția consumatorilor. Cu atât mai mult că, potrivit jurisprudenței irevocabile naționale, contractele de investiție a capitalului în construcția imobilului conține clauze specifice, expres reglementate de părți,

iar din acest considerent în privința acestui tip de contracte nu sunt aplicabile prevederile Legii privind protecția consumatorilor.

Referitor la pretenția reclamantului cu privire la încasarea dobânzii legale de întârziere, instanțele inferioare au notat că potrivit art. 619 alin. (1) din Codul civil, obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii doar dacă legea sau contractul nu prevede altfel. La caz, însă, în contract nu a fost prevăzută o clauză privind dobânda de întârziere. Respectiv, în raport cu obligațiile datorate de SRL „Construct Mansarda”, nu este aplicabilă instituția dobânzii de întârziere.

Cu referire la cerința reparării prejudiciului moral, instanțele inferioare au observat că Otto von Wolff nici în cererea de chemare în judecată, nici în cererea privind concretizarea pretențiilor din acțiune, nici în cererea de apel nu a întemeiat cerința din acțiune pe un temei legal, nu a indicat norma în baza căreia pretinde repararea prejudiciului moral.

În acest sens s-a remarcat că, în speță, nu s-a constatat comiterea unei fapte a cărei victimă să fi fost Otto von Wolff, pe urma căreia drepturile sale personale nepatrimoniale să fi fost afectate.

Instanțele inferioare au învederat că întârzierea dării în exploatare a imobilului nu denotă un atentat la drepturi personale nepatrimoniale ale lui Otto von Wolff. Ba mai mult ca atât, pentru încălcarea termenului de dare în exploatare a obiectului imobiliar cu un an, o lună și nouă zile, executantul a plătit investitorului o clauză penală prevăzută de contract. Dealtfel, reclamantul nici nu demonstrat prin probe argumentul său din cererea de chemare în judecată, precum că asupra imobilului ar fi fost aplicat sechestru. Respectiv, în condițiile speței nu sunt întrunite condițiile stabilite de lege pentru angajarea răspunderii SRL „Construct Mansarda” pentru despăgubire morală.

Cu titlu subsecvent, instanțele inferioare au constatat că taxa de stat ce urma a fi achitată de reclamantul Otto von Wolff la depunerea acțiunii constituia 3 277,24 de lei pentru pretențiile de încasare a penalității contractuale și a dobânzii legale de întârziere și 100 de lei pentru cerința de despăgubire a prejudiciului moral, în total suma de 3 377,24 de lei, însă, la depunerea cererii de chemare în judecată, acesta nu a prezentat dovada achitării taxei de stat. Astfel, s-a ajuns la concluzia necesității încasării de la reclamant a taxei de stat ce nu a fost achitată de către acesta, în cuantum total de 3 377,24 de lei.

Deopotrivă, instanțele inferioare au considerat neîntemeiată pretenția reclamantului cu privire la compensarea cheltuielilor de asistență juridică, deoarece acesta nu a demonstrat că a suportat careva cheltuieli în acest sens, fapt ce denotă că în speță nu este întrunit criteriul privind caracterul real al cheltuielilor de asistență juridică.

La 04 aprilie 2022, Otto von Wolff, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn, a declarat recurs împotriva deciziei din 11 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea deciziei recurate și a hotărârii din 15 februarie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul central, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii (vol. II, f.d. 22-27, 29-37).

În motivarea recursului a reiterat temeiurile de fapt și de drept ale speței, precum și a expus concluziile reținute de instanța de apel, suplimentar invocând că instanțele inferioare au apreciat arbitrar probele, nu au constatat corect legislația aplicabilă speței, au ignorat argumentele reclamantului și au judecat

cauza doar prin prisma argumentelor pârâtului, au încălcat și au interpretat eronat normele de drept material și de procedură.

În opinia recurentului, la stabilirea naturii raporturilor juridico-civile dintre Otto von Wolff și SRL „Construct Mansarda” născute în baza contractului nr. 20-T din 29 mai 2014, precum și a legislației aplicabile speței, instanțele inferioare nu au ținut cont de prevederile art. 15 alin. (1) din Legea privind protecția drepturilor consumatorului nr. 105/2003, conform cărora, consumatorul este în drept să pretindă repararea prejudiciului cauzat de produsele, serviciile necorespunzătoare indiferent de faptul dacă s-a aflat sau nu în relații contractuale cu vânzătorul, prestatorul.

Deopotrivă, art. 21 alin. (1) din Legea nr. 105/2003 incumbă executantului obligația să asigure executarea lucrării în termenele și condițiile stabilite în reglementările specifice în domeniu sau stipulate în contractul de prestare a serviciului (executare a lucrării).

Astfel, contractul nr. 20-T din 29 mai 2014 privind investirea capitalului privat în reconstrucția blocului locativ și construcția apartamentului de tip mansardă pe str. XXX, este îndreptat spre satisfacerea cerințelor personale ale consumatorului Otto von Wolff.

Prin urmare, în condițiile speței, sunt aplicabile dispozițiile Legii nr. 105/2003, deoarece a intervenit răspunderea contractuală a executantului SRL „Construct Mansarda” pentru neexecutarea în termen a obligației asumate conform contractului și, în legătură cu acest fapt, consumatorul Otto von Wolff este în drept să pretindă de la executantul SRL „Construct Mansarda” încasarea penalității legale, conform art. 21 coroborat cu art. 32 din Legea nr. 105/2003.

La fel, instanțele inferioare greșit au ajuns la concluzia că încasarea penalității în temeiul art. 32 alin. (2) din Legea nr. 105/2003 poate fi revendicată de către consumator doar odată cu solicitarea rezilierii contractului de prestare a serviciului. Or, în sensul acestui articol, consumatorul poate pretinde încasarea penalității în cazul încălcării termenelor stabilite, conform art. 21 din Legea nr. 105/2003 de începere și finalizare a prestării serviciului sau executării lucrării.

Recurentul a considerat că instanțele inferioare neîntemeiat au respins pretenția de încasare a dobânzii de întârziere conform art. 619 din Codul civil, or, scopul normei juridice citate este de a ordona executarea obligației civile în timp. Așa, prin neonorarea obligației civile asumate în baza contractului nr. 20-T din 29 mai 2014, SRL „Construct Mansarda” în calitate de executant este obligat să repare prejudiciul material cauzat investitorului Otto von Wolff,

De asemenea, Otto von Wolff a opinat că instanțele inferioare greșit au conchis că pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral este nemotivată, or, cauzarea prejudiciului moral este demonstrată prin acțiunile SRL „Construct Mansarda” de tergiversare a predării obiectivului imobiliar și neluarea cu recredință de către acesta a tuturor măsurilor necesare privind executarea corespunzătoare a obligației contractuale asumate, prin aplicarea neîntemeiată a sechestrului asupra obiectivului imobiliar.

Cu titlu subsecvent, recurentul a indicat că instanțele inferioare eronat au încasat de la dânsul taxa de stat pentru pretențiile de încasare a penalității contractuale, a dobânzii legale de întârziere și reparării prejudiciului moral, or, acțiunea sa este bazată pe prevederile Legii privind protecția consumatorilor

nr. 103 din 13 martie 2003, care prin efectul legii este scutită de la achitarea taxei de stat.

La 19 aprilie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimă SRL „Construct Mansarda” la sediul din str. Mihai Viteazul, 18, mun. Bălți, copia recursului declarat de Otto von Wolff, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn, împotriva deciziei din 11 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, explicându-i dreptul de a depune referință asupra acestora (vol. II, f.d. 45). Însă, potrivit adevărului Oficiului Poștal Bălți-10 din data de 10 mai 2022, trimiterea poștală DS8006557446AS nu a fost reclamată de către destinatară SRL „Construct Mansarda”.

La capitolul dat completul reține prevederile pct. 2 din Regulile privind prestarea serviciilor poștale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016, potrivit cărora „trimiterea nereclamată” este trimiterea poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepționare a acesteia;

Din sensul normei legale precitate se deduce obligația pozitivă a intimă SRL „Construct Mansarda” de a se prezenta la oficiul poștal pentru a ridica trimerile expediate de Curtea Supremă de Justiție.

Respectiv, în circumstanțele speței, se deduce că „nesolicitarea” de către SRL „Construct Mansarda” a trimiterii poștale prin care i-a fost notificată copia recursului reprezintă lipsă de interes din partea acesteia față de soarta prezentei cauze.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul de admisibilitate al instanței de recurs subliniază că, un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzute la articolul 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea cauza Lebedinschi v. Republica Moldova, 16 septembrie 2015, § 32; cauza Sultan v. Republica Moldova, 05 iunie 2018, § 24).

În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererii de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului precitat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere.

În acest sens, criteriile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac

ordinară (a se vedea *inter alia* cauzele Marc Brauer v. Germania, 01 septembrie 2016, § 34; Miessen v. Belgia, 16 octombrie 2016, § 64; Samardžić v. Croația, 20 iulie 2017, § 28; Zubac v. Croația (Marea Cameră), 05 aprilie 2018, § 82).

Așadar, prin prisma articolului 433 din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate verifică dacă actul judecătoresc de dispoziție recurat poate constitui obiectul recursului, dacă cererea dedusă judecătii este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentei cereri se referă la decizia din 11 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Succesiv, completul de admisibilitate notează că, în cazul în care, dreptul de acces la justiție este limitat fie de lege, fie de fapte, instanțele naționale trebuie să verifice dacă aceste restricții au redus esența dreptului și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea cauzele Levages Prestations Servicii v. Franța, 25 octombrie 1996, § 40; Tricard v. Franța, 10 iulie 2001, §§ 29, 33; Freitag v. Germania, 19 iulie 2007, § 37; Marc Brauer, 01 septembrie 2016, § 34).

Articolul 434 din Codul de procedură civilă prescrie că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În conformitate cu art. 111 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, înafara oricărui dubiu, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea cauzele Tricard v. Franța, 10 iulie 2001, § 29; Nicolae Popa v. România, 09 decembrie 2014, § 16; Tence v. Slovenia, 31 mai 2016, § 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea cauzele Ponomaryov v. Ucraina, 03 aprilie 2008, § 41; Ustimenko v. Ucraina, 20 octombrie 2015, § 47).

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 11 noiembrie 2021 (vol. II, f.d. 6). Din scrisoarea de expediere a actului judecătoresc cu numărul de ieșire 999 rezultă că, în data de 17 ianuarie 2022, Curtea de Apel Bălți a expediat în adresa participanților pentru notificare copia deciziei motivate din 11 noiembrie 2021 (vol. II, f.d. 13).

Potrivit adeverinței Oficiului Poștal Bălți-10 din data de 27 ianuarie 2022, trimiterea poștală DS8005957940AS, expediată de Curtea de Apel Bălți în adresa lui Otto von Wolff nu a fost reclamată de către destinatar (vol. II, f.d. 19).

Totodată, potrivit avizului de recepție a trimiterii poștale DA8005957942AS, copia deciziei integrale din 11 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți a fost notificată reprezentantului recurentului Otto von Wolff, avocatului Valentin Caisîn la 20 ianuarie 2022 (vol. II, f.d. 15).

Coroborând normele legale precitate, se constată că începutul curgerii termenului de declarare recursului este ziua imediat următoare datei calendaristice notificării deciziei integrale, adică ziua de 21 ianuarie 2022, iar ultima zi fiind data de 21 martie 2022, ora 24.00.

Însă, prin pct. 5.1.1 din Dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, s-a suspendat de drept examinarea de către instanțele de judecată a cauzelor civile. Sunt exceptate de la suspendare cauzele civile: a) privind eliberarea ordonanțelor de protecție; b) privind confiscarea averii nejustificate în folosul statului; c) privind încuviințarea spitalizării forțate și tratamentului forțat; d) privind aplicarea măsurilor asiguratorii; e) privind încasarea pensiei de întreținere a copiilor; f) privind instituirea măsurilor de ocrotire judiciară.

Totodată, prin pct. 5.1.2 din aceeași Dispoziție s-au întrerupt termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile care s-au suspendat de drept, aflate în curs la data intrării în vigoare a prezentei dispoziții, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență.

Ulterior, prin pct. 1 din Dispoziția nr. 13 din 31 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova s-au exclus măsurile specifice în domeniul justiției și s-a abrogat punctul 5 din Dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022, cu modificările ulterioare, a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, începând cu data de 04 aprilie 2022.

Prin pct. 2.1. din Dispoziția nr. 13 din 31 martie 2022 s-a dispus că termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile, care au fost întrerupte potrivit prevederilor punctului 5 din Dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022, se substituie cu termene noi, de aceeași durată, care încep a curge de la data prevăzută la pct. 2.

Astfel, completul de admisibilitate opinează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă la 04 aprilie 2022 (vol. II, f.d. 22, 23-27 recto-verso, 29-37).

Succesiv, completul de admisibilitate evocă faptul că, în conformitate cu articolul 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;

- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);
- a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);
- b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;
- c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;
- d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Însă, din analiza cererii de recurs depuse de Otto von Wolff, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn, rezultă că acesta nu a evidențiat memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate.

În acest sens, completul de admisibilitate menționează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera ilegalitatea hotărârii. Respectiv, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor

motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

La caz, completul de admisibilitate vădește că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiurile aplicabile doar procedurii de apel și nu se regăsesc în articolul 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma articolului 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Otto von Wolff, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn, nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța inferioară, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson v. Olanda, 26 martie 1996, § 67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de Otto von Wolff, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn, nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespund cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că, în condițiile din speță, cererea de recurs a fost depusă după ce Otto von Wolff a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis* „Levages Prestations Services” v. Franța, cererea nr.21920/93 din 25 octombrie 1996, §§ 48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 § 1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher v. Cehia, cererea nr. 58580/00 din 11 aprilie 2005, §§ 65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul

de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Otto von Wolff, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn, împotriva deciziei din 11 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în baza articolului 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Otto von Wolff, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn, împotriva deciziei din 11 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas